తెలంగాణ రాష్ట్రం దక్కన్ పీఠభూమిలో భాగంగా ఉండటంతో ఇక్కడ చాలా ప్రాంతాల్లో కొండలు, గుట్టలు ప్రాచుర్యంగా ఉన్నాయి. తెలంగాణ పీఠభూమి, ఉత్తరం మరియు వాయువ్య దిశలలో పశ్చిమ కనుమల లేదా సహ్యాద్రి పర్వత శ్రేణి నుండి విడిపోయి, వివిధ జిల్లాల్లో విస్తరించబడి ఉంటుంది. 800 మీటర్ల నుంచి 900 మీటర్ల ఎత్తులో ఉండే వాటిని కొండలుగా, 600 మీటర్ల నుంచి 800 మీటర్ల ఎత్తులో ఉండేవాటిని గుట్టలుగా పిలుస్తారు.

ఉత్తర తెలంగాణ కొండలు, గుట్టలు

ఉత్తర తెలంగాణలో గుట్టలు పశ్చిమ కనుమల నుండి విస్తరించాయి. ఇక్కడి ప్రదేశాలు సాధారణంగా సముద్ర మట్టానికి సుమారు 600 మీటర్ల ఎత్తులో ఉంటాయి. ఈ ప్రాంతంలో సత్మాల కొండలు ఆదిలాబాద్ మరియు కొమురంభీమ్ ఆసిఫాబాద్ జిల్లాల్లో విస్తరించి ఉన్నాయి. ఈ సత్మాల కొండల దక్షిణంలో గోదావరి నది ప్రవహిస్తుంది. సత్మాల కొండల వద్ద గల ఘాట్స్‌ను కెరెమెరి ఘాట్స్ అని పిలుస్తారు, ఇవి కొమురంభీమ్ జిల్లాలో ఉన్నాయి.

ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని నిర్మల్ కొండలు కూడా ప్రసిద్ధి చెందాయి, వీటి ఘాట్స్‌ను మహబూబ్ ఘాట్స్ అని అంటారు. ఈ మహబూబ్ ఘాట్స్ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అత్యంత ఎత్తైన ఘాట్స్‌గా పేరుగాంచాయి. అదేవిధంగా, పశ్చిమ కనుమలలో అత్యంత ఎత్తైన శిఖరం అయిన మహబూబ్ కొండలు కూడా ఇదే జిల్లాలో ఉన్నాయి. సిర్పూర్ కొండలు కొమురంభీమ్ జిల్లాలో విస్తరించి ఉన్నాయి.

మధ్య తెలంగాణ కొండలు, గుట్టలు

మధ్య తెలంగాణలో జగిత్యాల జిల్లాలోని జగిత్యాల కొండలు ప్రసిద్ధి చెందాయి. ఈ జిల్లాల కింద భాగాల్లో, రాజన్న సిరిసిల్ల మరియు జగిత్యాల జిల్లాల్లో రాఖీ కొండలు విస్తరించి ఉన్నాయి. నిజామాబాద్ జిల్లాలో సిర్నాపల్లి కొండలు కనిపిస్తాయి, ఇక పెద్దపల్లి జిల్లాలో రామగిరి కొండలు ఉన్నాయి. మెదక్ జిల్లాలో బూజు గుట్టలు, సిద్దిపేట జిల్లాలో లక్ష్మీదేవునిపల్లి కొండలు విస్తరించి ఉన్నాయి.

ఈ విధంగా, తెలంగాణలోని కొండలు, గుట్టలు ఈ రాష్ట్ర భౌగోళిక నిర్మాణంలో విశేషమైన పాత్రను పోషిస్తున్నాయి.

తూర్పు తెలంగాణ కొండలు, గుట్టలు

తూర్పు తెలంగాణ ప్రాంతం కూడా అనేక ప్రత్యేకమైన కొండలతో విస్తరించి ఉంది. జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లాలో పాండవుల కొండలు ప్రసిద్ధి చెందాయి. మహబూబాబాద్, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లాల్లో విస్తరించిన కందికల్ కొండలు కూడా ఈ ప్రాంతానికి ప్రత్యేకతను అందిస్తున్నాయి.

భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లాలో ఉన్న పాపికొండలు అత్యంత ప్రత్యేకమైనవి. ఈ పాపికొండల మధ్య గోదావరి నది ప్రవహిస్తూ, ప్రఖ్యాతమైన బైసన్‌గార్జ్ అనే లోయను ఏర్పరుస్తుంది. ఈ పాపికొండలు ప్రకృతి అందాలకు నిదర్శనంగా నిలుస్తాయి.

ఖమ్మం జిల్లాలో కనిగిరి కొండలు ప్రసిద్ధంగా ఉన్నాయి. అలాగే, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లాలో యల్లందులపాడు గుట్టలు విస్తరించాయి. వెరెన్ కొండలు మహబూబాబాద్ జిల్లాలో ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నాయి.

ఈ తూర్పు ప్రాంతంలోని కొండలు మరియు గుట్టలు తెలంగాణ పీఠభూమి భౌగోళిక నిర్మాణానికి ముఖ్యమైన భాగంగా ఉంటాయి.

దక్షిణ తెలంగాణ కొండలు మరియు గుట్టలు

దక్షిణ తెలంగాణలో బాలాఘాట్ కొండలు విస్తారంగా కనిపిస్తాయి. ఈ ప్రాంతానికి నైఋతి వైపున, వికారాబాద్ జిల్లాలో అనంతగిరి కొండలు విశేషంగా ఉన్నాయి. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో విస్తరించిన షాబాద్ కొండలు, నారాయణపేట జిల్లాలో గల కోయల్ కొండలు ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించదగినవి. కోయల్ కొండల వద్దే పెద్దవాగు జన్మిస్తుంది.

హైద్రాబాద్ నగరంలో గల గోల్కొండ (గొల్లకొండ) కూడా ఈ ప్రాంతంలోని ముఖ్యమైన కొండల్లో ఒకటి. నల్గొండ మరియు రంగారెడ్డి జిల్లాలలో రాచకొండలు విస్తరించి ఉన్నాయి. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఉన్న నంది కొండలు, నాగార్జున సాగర్ బ్యాక్‌వాటర్ కారణంగా మరింత అందంగా ఉంటాయి.

నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లాలో అమ్రాబాద్ గుట్టలు సుమారు 520 మీటర్ల ఎత్తుతో విస్తరించాయి. ఇక్కడే, నల్లమల కొండలు దాదాపు 1100 మీటర్ల ఎత్తుతో విస్తరించి, కృష్ణా మరియు తుంగభద్ర నదుల మధ్య ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించాయి. ఈ నల్లమల కొండలను తూర్పు కనుమలుగా కూడా పిలుస్తారు.

దక్షిణ తెలంగాణలోని ఈ కొండలు, గుట్టలు రాష్ట్ర భౌగోళిక విశేషాలకు మాత్రమే కాకుండా, ప్రకృతి అందాలకు కూడా ప్రత్యేకతను అందిస్తాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర భౌగోళిక విభజన

తెలంగాణ రాష్ట్రం భౌగోళిక నిర్మాణం, స్వరూపాన్ని బట్టి మూడు ప్రధాన ప్రాంతాలుగా విభజించబడింది:

1. తెలంగాణ పీఠభూమి

- విస్తీర్ణం: దాదాపు **59,903** చ.కి.మీ.
- ఎత్తు: సముద్రమట్టానికి **500 మీ.** నుండి **600 మీ.** మధ్య ఉంటుంది.
- ప్రధాన శిలలు:
  - దార్వార్ శిలలు: కామారెడ్డి, సంగారెడ్డి, నారాయణపేట, వికారాబాద్ జిల్లాలలో విస్తరించి ఉన్నాయి.
  - దక్కన్ నాపాలు **(**లావా శిలలు**)**: రంగారెడ్డి, నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాల్లో విస్తరించి ఉన్నాయి.
  - గోండ్వానా శిలలు: నిజామాబాద్, నిర్మల్ జిల్లాలలో ఉన్నాయి.

2. గోదావరి బెసిన్ ప్రాంతం

- విస్తీర్ణం: **37,934** చ.కి.మీ.
- ప్రాంత విస్తృతి: నిజామాబాద్, నిర్మల్, పెద్దపల్లి, మంచిర్యాల, జగిత్యాల, భూపాలపల్లి, ములుగు, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం, ఖమ్మం జిల్లాలలో విస్తరించి ఉంది.
- శిలల నిర్మాణం:
  - గోండ్వానా శిలలు ప్రధానంగా కనిపిస్తాయి.
  - కార్బోనిఫెరస్ రాళ్లు మరియు బొగ్గు నిల్వలు అధికంగా ఉన్నాయి.

- వర్షపాతం: ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కువ వరదలు, వర్షాలు ఉంటాయి.

3. కృష్ణా పర్వత పాద ప్రాంతం

- విస్తీర్ణం: **14,240** చ.కి.మీ.
- శిలల నిర్మాణం: దక్కన్ నాపాలు / లావా శిలలతో విస్తరించి ఉన్నాయి.
- మట్టి ఫలితం:
  - అత్యంత సారవంతమైన నేలలు ఈ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి.
  - వ్యవసాయానికి ఎంతో అనుకూలంగా ఉంటుంది.

ఈ మూడు ప్రాంతాలు తెలంగాణ రాష్ట్ర భౌగోళిక నిర్మాణానికి ప్రత్యేకతను తీసుకువచ్చి, వ్యవసాయం, వనరుల పరంగా విభిన్న సౌకర్యాలను అందిస్తున్నాయి.

తెలంగాణ కొండలు మరియు గుట్టలు జాబితా

తెలంగాణ లోని ప్రసిద్ధ కొండలు మరియు గుట్టలు అవి ఉన్న జిల్లా ల జాబితాను కింది పట్టికలో చూడవచ్చు.

కొండ/గుట్ట పేరు	జిల్లా(లు)
సత్మాల కొండలు	ఆదిలాబాద్, కొమురంభీం ఆసిఫాబాద్
కెరిమెరి ఘాట్స్	కొమురంభీం
సిర్పూర్ కొండ	కొమురంభీం ఆసిఫాబాద్
నిర్మల్ కొండలు (మహబూబ్ ఘాట్స్)	ఆదిలాబాద్
జగిత్యాల కొండలు	జగిత్యాల
రాఖీ కొండలు	జగిత్యాల, రాజన్న సిరిసిల్ల

సిర్నాపల్లి కొండలు	నిజామాబాద్, కామారెడ్డి
రామగిరి కొండలు	పెద్దపల్లి
బూజుగుట్టలు	మెదక్
లక్ష్మిదేవి పల్లి గుట్టలు	సిద్ధిపేట
పాండవుల కొండలు	జయశంకర్ భూపాలపల్లి
కందికల్ కొండలు	మహబూబాబాద్, భద్రాద్రి కొత్తగూడెం
పాపికొండలు, ఎల్లండ్లపాడు గుట్టలు, రాజుగుట్టలు	భద్రాద్రి కొత్తగూడెం
కనిగిరి కొండలు	ఖమ్మం
ఎల్లండ్లపాడు గుట్టలు	భద్రాద్రి కొత్తగూడెం
పెరెన్ కొండలు	మహబూబాబాద్
అనంతగిరి కొండలు (తెలంగాణ ఊటీ)	వికారాబాద్
షాబాద్ కొండలు	మహబూబ్‌నగర్

కోయల్‌కొండలు	నారాయణపేట
షాబాద్ కొండలు, కోయల్‌కొండలు	మహబూబ్‌నగర్
రాచకొండలు, నంది కొండలు	నల్గొండ, రంగారెడ్డి
అమ్రాబాద్ గుట్టలు, నల్లమల కొండలు	నాగర్‌కర్నూల్
రాయగిరి కొండలు	యాదాద్రి భువనగిరి

తెలంగాణ లోని ఎత్తైన శిఖరాలు

గుట్ట పేరు	ఎత్తు (మీ)	ప్రామాణిక(మీ)	మండలం	జిల్లా
డోలి గుట్ట	965	765	వెంకటాపురం	ములుగు
బేడం గుట్ట	856	149	వెంకటాపురం	ములుగు
పటాల్ తోక	826	367	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
పెద్ద కుర్వ	809	1	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
కోడిజుట్ట గుట్ట	801	154	వెంకటాపురం	ములుగు

పొతతోక కుర్వ	799	6	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
మల్లతీర్థమ్మ గుట్ట	768	1	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
వోసున్ గుట్ట	761	40	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
యర్ర దారి	757	52	అమ్రాబాద్	నాగర్ కర్నూల్
వాణి కొండ	751	57	అచ్చంపేట	నాగర్ కర్నూల్

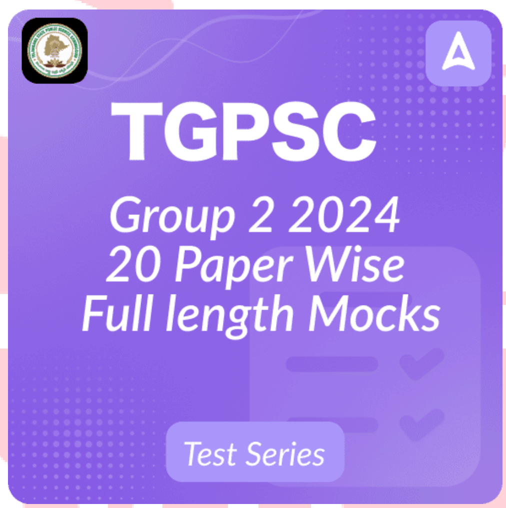

Related Articles	
తెలంగాణ అమరిక	తెలంగాణ నదీ వ్యవస్థ
తెలంగాణ జనాభా	తెలంగాణ నేలలు

Telangana Mountains and Hills

తెలంగాణ వాతావరణం	తెలంగాణ – వృక్ష సంపద మరియు అడవులు
తెలంగాణ – ప్రకృతి వైపరీత్యాలు	తెలంగాణ ఖనిజ సంపద
తెలంగాణ – వన్యప్రాణులు మరియు పర్యావరణ పర్యాటకం	తెలంగాణ – వ్యవసాయం
తెలంగాణ – రవాణా	తెలంగాణ పర్యాటకం

Adda247 తెలుగు